

ria dicuntur? quid dicturus est? Cautus ero, nullum malum admittam. Quomodo nullum malum admittes? Nullum hominem malum, nullum fratrem malum intrantem admissurus sum; cum paucis bonis bene mihi erit. Ubi cognoscis quem forte vis excludere? Ut cognoscatur malus, intus probandus est: quomodo ergo excludis intraturum, qui postea probandus est, et probari nisi intraverit non potest? Repelles omnes malos? Dicis enim, et nosti inspicere. Omnes nudis cordibus ad te veniunt? Qui intraturi sunt, ipsi se non noverunt; quanto minus tu? Multi enim sibi promiserunt quod impleturi essent illam vitam sanctam, in commune habentem omnia, ubi nemo dicit aliquid suum, quibus est una anima et cor unum in Deum¹: missi sunt in fornacem et crepuerunt. Quomodo ergo cognoscis eum qui sibi ipse adhuc ignotus est? Excludes malos fratres a conventu honorum? De corde tuo, quisquis ista dicis, omnes malas cogitationes, si potes, exclude: non intret in cor tuum vel suggestio mala. Non consentio, inquis. Sed intravit tamen, ut suggeret. Nam omnes munita corda habere volumus, ut nihil intret quod male suggeratur. Unde autem intret, quis novit? Et pugnamus quotidie in uno corde nostro; unus homo in corde suo cum turba luctatur. Suggestit avaritia, suggestit libido, suggestit voracitas, suggestit lætitia ista popularis; omnia suggerunt: ab omnibus se continet, omnibus respondet, et ab omnibus aversatur; difficile est ut non ab aliqua feriatur. Ubi ergo securitas? Hic nusquam; in ista vita nusquam, nisi in sola spe promissorum Dei. Ibi autem, cum illuc pervenerimus, perfecta securitas, cum clauduntur portæ, et confirmantur vectes portarum Jerusalem²: ibi vere plena jubilatio et magnum gaudium. Modo autem ne

¹ Act. iv, 32-35. — ² Psal. cXLVII, 13.

securus laudes quamlibet vitam, ante mortem ne laudes hominem quemquam¹.

XII. Hinc autem falluntur homines, ut vel non suscipiant meliorem vitam, vel temere aggrediantur; quia et cum laudare volunt, sic laudant, ut non ibi dicant mala quæ mixta sunt; et qui vituperare volunt, tam invidio animo et perverso vituperant, ut claudant oculos adversus bona, et sola mala quæ ibi vel sunt vel putantur, exaggerent. Inde fit ut unaquæque professio male laudata, id est, non caute laudata, cum invitaverit homines laude sua, inveniant illi qui illuc veniunt, aliquos quales ibi esse non credebant; et offensi a malis, resiliant a bonis. Fratres, disciplinam istam ad vitam vestram conferte, et sic audite ut vivatis. Laudatur, ut generaliter dicam, Ecclesia Dei: magni homines Christiani, soli Christiani, magna Catholica, diligunt se omnes, impendunt sibi quisque quod possunt, orationibus, jejuniis, hymnis vacatur per totum orbem terrarum, una consensione pacis laudatur Deus. Audit forte qui nescit tacitum esse de commixtis malis, venit laude invitatus, invenit commixtos malos, qui non illi prædicti sunt antequam veniret; offenditur a falsis Christianis, refugit a veris Christianis. Rursus odiosi, maledici, irruunt in vituperationem: Quales Christiani? qui Christiani? Avari, foeneratores. Nonne ipsi sunt qui theatra et amphitheatra implent per ludos et per alia spectacula, qui implent ecclesias per dies festos? Ebriosi, voraces, invidi, insectatores alterutrum. Sunt tales, sed non soli tales. Et iste vituperator cæco animo tacet bonos, et ille laudator incauto animo tacet malos. Si autem sic laudatur in hoc tempore Ecclesia Dei, quomodo laudant Scripturæ Dei, ecce quomodo nunc dixi; « Sicut lilium in medio » spinarum, sic proxima mea in medio filiarum²: » Au-

¹ Eccli. xi, 30. — ² Cant. ii, 2.

dit homo, considerat, placet illi liliū, intrat, adhæret lilio, tolerat spinas: merebitur esse in laude et in oculis sponsi, qui dicit: « Sicut liliū in medio spinarum, sic » proxima mea in medio filiarum. » Ita et in clericis. Laudatores clericorum intendunt ibi bonos ministros, fideles dispensatores, omnium toleratores, viscera sua impendentes his quos volunt proficere, non quærentes quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi¹. Laudant hæc, obliviscuntur quia mixti sunt malis. Rursus qui reprehendunt avaritiam clericorum, improbitates clericorum, lites clericorum, appetentes res alienas, ebriosos, voraces, jactant. Et tu invade vituperas, et tu incaute laudas: tu qui laudas, dic mixtos malos; tu qui vituperas, vide ibi et bonos. Sic et in illa vita communi fratrum, quæ est in monasterio: Magni viri, sancti, quotidie in hymnis, in orationibus, in laudibus Dei, inde vivunt, cum lectione illis res est; laborant manibus suis, inde se transigunt; non avare aliquid petunt, quidquid eis infertur a piis fratribus, cum sufficientia et cum charitate utantur; nemo sibi usurpat aliquid, quod alter non habeat; omnes se diligunt, omnes invicem se sustinent. Laudasti, laudasti: qui nescit quid interius agatur, qui nescit quomodo illo vento intrante etiam naves se in portu collidunt, intrat quasi securitatem sperans, neminem quem toleret habiturus; invenit ibi fratres malos, qui mali inveniri non possent, nisi admitterentur: (et necesse est ut primo tolerentur, ne forte corrigantur; nec excludi facile possunt, nisi prius fuerint tolerati:) et fit ipse intolerandæ impatientiæ. Quis me huc quærebat? Ego putabam quia charitas est hic. Et paucorum hominum molestia irritatus, dum non perseveraverit implere quod vovit, fit desertor tam sancti propositi, et reus voti non redditus. Jamvero cum inde exierit,

¹ Philip. II, 21.

fit et ipse vituperator et maledicus: et dicit ea sola quæ quasi se pati non potuisse asseverat; et aliquando vera. Sed vera malorum toleranda sunt propter societatem bonorum. Dicit illi Scriptura: « Væ his qui perdiderunt sustinentiam¹. » Et quod est amplius, ructat indignationis malum odorem, unde absterreat intraturos: quia ipse cum intrasset, perdurare non potuit. Quales illi? Invidi, litigatores, neminem sustinentes, avari: ille ibi illud fecit, et ille ibi illud fecit. O male, quare taces bonos? Quos tolerare non potuisti, jactas: qui te malum toleraverunt, taces.

XIII. Merito illud, fratres charissimi, magnificentum in Domini Evangelio, ex ore Domini: « Duo in agro, unus assumetur, et unus relinquetur; duæ in molendino, una assumetur, et una relinquetur; duo in lecto, unus assumetur, et unus relinquetur². » Qui sunt duo in agro? Quod dicit Apostolus, « Ego plantavi, Apollo rigavit, sed Deus incrementum dedit. Dei agricultura estis³. » In agro laboramus. « Duo in agro, » clerici sunt: « Unus assumetur: et unus relinquetur; » Assumetur bonus, relinquetur malus. « In molendino duæ, » ad plebes retulit. Quare in molendino? Quia devinctæ sæculo, circuitu rerum temporalium, tanquam mola detinentur. Et inde « Una assumetur, et una relinquetur. » Quæ inde assumetur? Faciens opera bona, attendens indigentiam servorum Dei, indigentiam pauperum, in confessione fidelis, in lætitia spei certa, vigilans ad Deum, nulli imprecans mala, diligens quantum potest, non solum amicos, sed etiam inimicos, præter uxorem suam non sciens aliquam, præter maritum suum non sciens aliquem; assumetur et de molendino: quæ autem aliter fuerit, relinquetur. Alii autem dicunt: Quietem volumus, neminem volumus pati,

¹ Eccli. II, 16. — ² Matth. XXIV, 40, 41, et Luc. XVII, 34, 35. — ³ I Cor. III, 6 et 9.

removemus nos a turbis; bene erit nobis in quadam securitate. Si quietem quæris, quasi lectum quæris, ut sine aliqua sollicitudine requiescas. Et inde unus assumetur, et unus relinquetur. Nemo vos fallat, fratres: si non vultis falli, et vultis amare fratres, scitote omnem professionem in Ecclesia habere fictos. Non dixi omnem hominem esse fictum, sed omnem professionem habere fictas personas: sunt Christiani mali, sed sunt et boni. Quasi plures malos vides, quia palea sunt, et te ad grana pervenire non permittunt¹: sunt ibi et grana, accede, tenta, excute, adhibe oris iudicium. Invenis sanctimoniales indisciplinatas: numquid ideo sanctimonium reprehendum est? Multæ non stant in domibus suis, circumeunt domos alienas, curiose agentes, loquentes quæ non oportet, superbæ, linguatæ², ebriosæ: etsi virgines sunt, quid prodest integra caro, mente corrupta? Melius est humile conjugium, quam superba virginitas. Si enim nuberet, non haberet nomen unde extolleretur, et haberet frenum quo regeretur. Sed numquid propter virgines malas, damnaturi sumus sanctas et corpore et spiritu³? aut propter istas laudabiles, etiam illas improbandas laudare cogemur? Undique unus assumetur, et unus relinquetur.

XIV. Ergo, fratres, finiamus Psalmum, quia planus est. « Servite Domino in iucunditate. » Vos alloquitur, quicumque in charitate omnia toleratis, et spe gaudetis, « Servite Domino, » non in amaritudine murmurationis, sed « In iucunditate » dilectionis. « Intrate in conspectu » ejus, in exultatione. » Facile est exultare foris: in conspectu Dei exulta. Non valde lingua exultet: conscientia exultet. « Intrate in conspectu ejus, in exultatione. »

XV. « Scitote quoniam Dominus ipse est Deus⁴, » Quis

¹ Matth. III, 12. — ² I Tim. V, 13. — ³ I Cor. VII, 34. — ⁴ Psal XCIX, 3.

nescit quia Dominus ipse est Deus? Sed de Domino dicit, quem non putabant homines Deum: « Scitote quoniam » Dominus ipse est Deus. » Dominus ille non vobis vilescat; crucifixistis, flagellastis, sputis illinistis, spinis coronastis, veste ignominiosa vestistis, in ligno suspendistis, clavis confixistis, lancea percussistis, custodes ad sepulcrum posuistis; ipse est Deus. « Scitote quoniam Dominus ipse » est Deus. Ipse fecit nos, et non nos. Ipse fecit nos: » Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est » nihil¹. » Quid est quod exultatis? quid est quod superbistis? Alius vos fecit, et qui vos fecit, ipse a vobis patitur, Sed vos sic vos jactatis, et gloriamini, et extollitis, quasi a vobis ipsis facti sitis. Bonum est vobis ut qui fecit vos, perficiat vos. « Ipse fecit nos, et non nos. » Non debemus superbire: totum bonum quod habemus, ab artifice nostro habemus: quod in nobis nos fecimus, inde damnamur; quod in nobis ille fecit, inde coronamur. « Ipse fecit nos, et non nos. Nos autem populus ejus, et oves » pascuæ ejus. » Oves et ovis: ipsæ oves una ovis. Et quam amantissimum nostri pastorem habemus! Dimisit nonaginta novem, descendit quærere unam, reportat in humeris suis redemptam sanguine suo². Securus mortuus est pastor pro ove, qui resurgens possidet ovem. « Nos autem » populus ejus, et oves pascuæ ejus. »

XVI. « Intrate in portas ejus in confessione³. » In portis initium est; a confessione incipite. Inde Psalmus in confessione, ibi jubilate. Confitemini vos non factos a vobis, laudate eum a quo facti estis. Ab illo sit bonum tuum, a quo recedens fecisti malum tuum. « Intrate in » portas ejus in confessione. » Intret grex in portas, non foris remaneat ad lupos. Et quomodo intret? « In confessione. » Porta, id est, initium, confessio tibi sit. Unde

¹ Joan. I, 3. — ² Luc. XV, 4. — ³ Psal. XCIX, 4.

in alio Psalmo dicitur, « Incipite Domino in confessione¹. » Quod illic dicit, « Incipite ; » hoc appellavit hic, portas : « Intrate in portas ejus in confessione. » Et quid, cum jam intraverimus, non confitebimur? Semper confitere, semper habes quod confitearis. Difficile est in hac vita, ut sic homo mutetur, ut nihil inveniatur in eo quod reprehendatur. Opus est ut tu te reprehendas, ne ille reprehendat qui damnaturus est. Ergo et cum intraveris in atria, confitere. Quando non erit confessio peccatorum? In illa requie, in illa æqualitate Angelorum. Sed videte quid dixerim : Non erit confessio peccatorum. Non dixi, Non erit confessio : erit enim confessio laudis. Semper confiteberis, illum Deum, te creaturam ; illum protectorem, te protectum. In illo quodam modo absconditus eris, sicut dictum est : « Abscondes eos in abscondito vultus tui². » In atria ejus in hymnis confitemini ei. » In portis confitemini ; et in atria cum intraveritis, confitemini in hymnis. Hymni laudes sunt. Quando intras, te reprehende ; cum intraveris, illum lauda. « Aperite mihi portas justitiæ, dicit in alio Psalmo, ingrediens in eis confitear Domino³. » Numquid dixit, Cum ingressus fuero, jam non confitebor? Etiam ingressus confitebitur. Quæ enim peccata confitebatur Dominus noster Jesus Christus, quando ait : « Confiteor tibi, Pater, Domine cœli et terræ⁴? » Illum laudans confitebatur, non se accusans.

XVII. « Laudate nomen ejus, quia suavis est Dominus. » Nolite putare quia deficitis in laudando. Laudatio vestra quasi manducatio erit : quantum laudatis, tantum vires acquiritis, et tantum dulcescit quem laudatis. « Laudate nomen ejus, quia suavis est Dominus. In æternum misericordia ejus⁵. » Non enim cum te liberaverit, desinet

¹ Psal. cxlvi, 7. — ² Id. xxx, 21. — ³ Id. cxvii, 19. — ⁴ Matth. xi, 25. — ⁵ Psal. xcix, 5.

esse misericors : et ut protegat semper in æternam vitam, misericordiæ ejus est. « In æternum ergo misericordia » ejus, et usque in generationem et generationem veritas » ejus. » Aut omnem generationem accipe quod dictum est, « In generationem et generationem ; » aut in duabus generationibus, unam terrenam, alteram cœlestem. Hic est generatio una, quæ parit mortales ; altera, quæ parit æternos. Veritas ejus et hic est, et ibi. Noli putare quia hic non est veritas ejus. Si non hic esset veritas ejus, non diceret in alio Psalmo, « Veritas de terra orta est¹ : » nec ipsa Veritas diceret, « Ecce ego vobiscum sum usque » in consummationem sæculi². »

¹ Psal. lxxxiv, 13. — ² Matth. xxviii, 20.

FINIS TOMI CENTESIMI DECIMI-SEPTIMI.

ANNO 1710 (3) pag. 235.

Mater Sion. Apud sax. Interpretes, pro mat. nunti- quid, legebant olim mater. sic ante Augustinum Tertullianus, Ambrosius, etc.

ANNO 1710 (3) pag. 236.

De hac re dicit in Psal. lxxvii, expositum an. 415 quo forte remittit, propter hunc Psalmi titulum, qui habet : Canticum Psalmi, filii Core, etc.